CENA NUMERU 50 GR. OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

Rok IV. Kraków, dnia 1 maja 1937 r. Nr 5.

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

TREŚĆ:

Wyniki akcji oddłużenia związków samorządowych Województwa Krakowskiego.

Róg Franciszek: Uwagi o rachunkowości komunalnej.

Co piszą inni. —

Kronika:

Z Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu przy Urzędzie Wojew. w Krakowie.

Łęcko, powiat Nowy Sącz — z posiedzenia Rady Gminnej.

Sprawozdanie inspektorów samorządu gminnego.

Przegląd ustaw, rozporządzeń, okólników i wyroków N. T. A.

Poradnictwo samorządowe.

NAKŁADEM INSTYTUTU ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZEGO W KRAKOWIE.
WYKONANO W DRUKARNI POLSKIEJ FR. ZEMANKA, KRAKÓW, UL. TAD. KOŚCIUSZKI 3.

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM.

PRENUMERATA: ROCZNA 6 ZŁOTYCH PÓŁROCZNA 3 ZŁOTE KWARTALNA 1·50 ZŁ.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA KRAKÓW, UL. KAPUCYŃSKA L. 2 TELEFON NR. 112-50 KONTO CZEKOWE P. K. O. 405.046 REDAKCJA CZYNNA WE ŚRODY OD GODZ. 18 — 19. NACZELNY REDAKTOR PRZYJMUJE W PIĄTKI OD GODZ. 19—20. NADESŁANYCH RĘKOPISÓW REDAKCJA NIE ZWRACA.

CENY OGŁOSZEŃ: STRONA W TEKŚCIE 100 ZŁOTYCH 1/2 STRONY 50 ZŁ, 1/4 STRONY 30 ZŁ 1/8 STRONY 20 ZŁ. POZA TEKSTEM O 20% TANIEJ. PUBLIKACJE BILANSÓW O 50% DROŻSZE.

ROK IV. KRAKÓW, DNIA 1 MAJA 1937. NR 5.

Wyniki akcji oddłużenia związków samorządowych Wojew. Krakowskiego.*

A. Generalne ulgi oddłużeniowe.

Akcję oddłużenia związków samorządowych zapoczątkowało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X. 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych. Ulgi przewidziane tym rozporządzeniem można podzielić na generalne, dotyczące określonych zobowiązań wszystkich związków samorządowych z samego prawa i na ulgi specjalne, które miały być orzeczone przez specjalne powołane tym rozporządzeniem komisje, w szczególności komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe dla samorządu przy urzędach wojewódzkich i Centralną Komisję Oszczędnościowo-Oddłużeniową dla samorządu, najpierw przy Prezydium Rady Ministrów a następnie przy Ministerstwie Skarbu. Najważniejszą ulgą generalną było obniżenie oprocentowania związków samorządowych do 5 i 1/2 % — poza tym ulgi generalne polegały na możliwości konwersji zobowiązań krótkoterminowych, wobec Banku Gospodarstwa Krajowego, oraz na odroczeniu spłaty do dnia 1. I. 1938 r., pożyczek hipotecznych oraz pożyczek udzielonych związkom samorządowym przez komunalne kasy oszczędności z funduszów instytucyj kredytowych i prawa publicznego.

Dalszą ulgą generalną było umorzenie zarządzeniem Ministra Skarbu z dnia 4 września 1935 r. gminom wiejskim i powiatowym związkom samorządowym pożyczek na budowę publicznych szkół powszechnych. Z ulgi tej na terenie Województwa Krakowskiego skorzystały tylko gminy wiejskie, gdyż powiatowe związki samorządowe pożyczek takich nie posiadały.

Wobec dużej ilości gmin wiejskich, dążono do oddłużenia tych gmin głównie przez ulgi generalne. Wyrazem tej tendencji był dekret Prezydenta R. P.

* Według sprawozdania Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej przy Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie opracowanego do sprawozdania Wojewody Krakowskiego na Radę Wojewódzką.

z dnia 3 listopada 1936 r., o ulgach w spłacie niektórych zobowiązań gmin wiejskich. Przewiduje on m. i. umorzenie zobowiązań gmin z tytułu pobranych od płatników do dnia 31 marca 1933 r. a nieodprowadzonych podatków państwowych oraz z tytułu zaległych składek na rzecz b. kas chorych i z tytułu odsetek od zaległych na dzień 31 marca 1936 r. składek i opłat ubezpieczeniowych. Następnie dekret ten przewiduje możność rozterminowania przez wydziały powiatowe pozostałych pretensyj Skarbu Państwa, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, na okresy do lat 5 (Skarb Państwa) i do lat 20 (Z. U. S. i P. Z. U. W.).

Rozwinięciem ulgi generalnej przewidzianej art. 5 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 roku było rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26. VI. 1936 r. o zasadach i warunkach spłat lokat instytucyj kredytowych i prawa publicznego w Banku Gospodarstwa Krajowego, w bankach komunalnych i komunalnych kasach oszczędności, użytych zgodnie z przeznaczeniem na kredyty dla związków samorządowych, oraz pożyczek, udzielonych związkom samorządowym przez komunalne kasy oszczędności. Rozporządzenie przewiduje m. i. możność spłaty ostatnio wymienionych pożyczek obligacjami banków komunalnych na 36 i 1/2 lat na 5 i 1/2 %, co jest szczególnie obecnie aktualne z uwagi, na konieczność upłynnienia niektórych komunalnych kas oszczędności. Walor tej ulgi zmniejsza jednak trudność uplasowania wspomnianych obligacyj.

B. Ulgi indywidualne.

Ulgi generalne, szczególnie po dekretowych obniżkach dochodów związków samorządowych z końcem roku 1935 i z początkiem roku 1936, okazały się wystarczające zaledwie dla znikomej ilości związków samorządowych, wskutek czego ciężar akcji oddłużeniowej przesunął się na oddłużenie indywidualne przez komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe. Na terenie Województwa Krakowskiego oddłużenie to przeprowadzała Komisja Oszczędnościowo-Oddłużeniowa dla Samorządu przy Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, zwana w dalszym ciągu niniejszego artykułu „Komisją", która ukonstytuowała się dnia 17 czerwca 1935 r. w składzie:

Przewodniczący — Jan Pałkoń, dyrektor Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności w Żywcu.

Wiceprzewodniczący — Ludwik Osiecki, naczelnik Wydziału Samorządowego,

Przedstawiciel Min. Skarbu — Dr Józef Gunia, radca Izby Skarbowej w Krakowie,

Przedstawiciel Min. Przemysłu i Handlu — Dr Maksymilian Kesler, dyrektor Banku Handlowego Oddział w Krakowie.

Przedstawiciele Wydziału Wojewódzkiego — Dr Mieczysław Kaplicki, prezydent miasta Krakowa, Jan Skrzypek, prezes Okr, Tow. Rolniczego w Mielcu,

Członkowie powołani dodatkowo przez Ministra Spraw Wewnętrznych — Mgr Andrzej Stachoń, burmistrz miasta Nowy Targ, Inż. Kazimierz Cieślewicz, wójt gminy Mogiła.

Na sekretarza Komisji powołano Mgr Józefa Przetockiego, referendarza Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego i referenta spraw finansowych.

Komisja odbyła ogółem 13 posiedzeń.

Na polecenie Centralnej Komisji, Komisja zebrała dane o zadłużeniu związków samorządowych, podane w Przeglądzie Samorządowym w numerze październikowym z r. 1935 i marcowym z r. 1937.

Następnie Komisja zgodnie z podziałem kompetencyj komisyj oszczędnościowo - oddłużeniowych:

1) opracowała wnioski oddłużeniowe dla Centralnej Komisji w zakresie zobowiązań wobec wierzycieli publiczno-prawnych,

2) orzekła ulgi w zakresie zobowiązań prywatnoprawnych.

Zaznaczyć należy, że o ile chodzi o oddłużenie w zakresie zobowiązań wobec wierzycieli publicznoprawnych możliwości zastosowania ulg przewidziane rozp. Prez. R. P. z dnia 24. X. 1934 r. zostały znacznie rozszerzone dekretem Prez. R. P. z dnia 14. XI. 1935 r.

Rozmiar indywidualnej akcji oddłużeniowej obrazuje następujące zestawienie (**na str. 3**).

Z zestawienia powyższego wynika, że akcja oddłużenia indywidualnego związków samorządowych Województwa Krakowskiego w zakresie zobowiązań wobec wierzycieli publiczno-prawnych objęła wszystkie miasta wydzielone, prawie 90 % powiatowych związków samorządowych i miast wydzielonych, oraz około 25 % gmin wiejskich. Stosunkowo mała ilość oddłużanych indywidualnie gmin wiejskich tłumaczy się większymi ulgami generalnymi dla tych gmin, oraz dążeniem miarodajnych czynników, aby oddłużenie indywidualne gmin wiejskich ograniczyć do minimum.

Następnie na uwagę zasługuje znikoma ilość związków samorządowych, oddłużanych w zakresie zobowiązań wobec wierzycieli prywatno - prawnych. Komisja obawiając się ujemnych konsekwencyj głębokich ulg oddłużeniowych na życie gospodarcze dążyła do oszczędzania prywatnych wierzycieli,

1. Rozmiar względnie zakres akcji oddłużania indywidualnego związków samorządowych Województwa Krakowskiego.

Rodzaj związków samorządowych	Ilość związków samorząd. oddłużanych wobec wierzycieli			Kwoty zadłużenia (tys. złot.)		
	ogólna	publiczno prawnych	prywat. prawnych	ogólne	związków oddłużanych	objętego postępowaniem z art. 18.
Powiatowe związki samorządowe	17	15	—	6.267	5.148	—
Miasta wydzielone	3	3	1	51.090	51.090	128
Miasta niewydzielone	44	39	7	15.374	14.858	593
Gminy wiejskie	195	46	12	2.314	623	139
Razem	—	—	—	75.045	71.719	859

2. Zestawienie ogólne wyników akcji oddłużeniowej indywidualnej.

(kwoty w tysiącach złotych)

Nazwa związku samorządowego	Ogólna kwota zadłużenia w/g planów obsługi długów	Kwoty zobowiązań umorzone wobec wierzycieli prawno-		Kwoty obsługi długów				
				w budżetach na rok 1935/36	według planów obsługi			
		publicznych	prywatnych		1937/38	zmniejszenie	%	zwiększenie w r. 1941/2 kwoty
Powiatowe związki samorządowe 1.		49						
2.	5.148	3.161	—	234	116	118	50	20
Miasta wydzielone 1.		2.542						
2.	51.090	7.490	20	3.852	2.566	1.286	33	718
Miasta niewydziel. 1.		281	32					
2.	14.858	3.309	80	926	718	208	23	252
Gminy wiejskie 1.		3	8					
2.	2.314	358	36	34	34	—	—	—
Razem 1.		2.875	40					
2.	73.410	14.318	136	5.046	3.434	1.612	32	990
Ogółem	73.410	17.193	176	5.046	3.434	1.612	32	990

UWAGA: ad 1) wartość zmniejszenia odsetek do roku 1941/42.
ad 2) kwoty umorzone.

3. Zestawienie ogólne wyników akcji oddłużeniowej indywidualnej
w miastach wydzielonych Województwa Krakowskiego.
(tysiące złotych)

Nazwa związku samorządowego	Ogólna kwota zadłużenia według planów obsługi długów	Kwoty zobowiązań umorzone wobec wierzycieli prawno-		Kwoty obsługi długów				
		publicznych	prywatnych	w budżecie na rok 1935/36	Według planów obsługi długów			
					1937/38	zmniejszenie	%	zwiększenie w r. 1941/42 o kwoty
Kraków 1.		2.027						
2.	41.408	5.508	—	3.056	2.186	870	28	718
Nowy Sącz 1.		56						
2.	2.538	836	—	196	80	116	59	26
Tarnów 1.		459						
2.	7.144	1.144	20	600	300	300	50	135
Razem 1.		2.542						
2.	51.090	7.492	20	3.852	2.566	1.286	33	879
Ogółem	51.090	10.034	20	3.852	2.566	1.286	33	879

UWAGA: ad 1) wartość zmniejszenia odsetek do roku 1941/42.
ad 2) kwoty umorzone

4. Zestawienie kwot zobowiązań umorzonych wobec poszczególnych wierzycieli prawno-publicznych.
(tysiące złotych)

Nazwa związku samorządowego:	Ogólna kwota zadłużenia w/g planów obsługi długów	Kwoty zobowiązań umorzonych									UWAGA:
		Ogólna	Skarb Państwa	Fundusz Pracy	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Bank Gospodarstwa Krajowego	Komunalny Fun. Pożyczkowo Zapomogowy	Tymcz. Wydział Samorz. w likwidacji Lwów	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Inni	
Powiat. związki 1.		49			22	10	17				
samorządowe 2.	5.148	3.161	1.072	277	87	583	735	306	58	43	
Miasta wydziel. 1.		2.542			439	2.103					
2.	51.090	7.490	2.296	309	399	2.817	738	854	8	69	
Miasta niewydz. 1.		281		24	1	231	23			2	
2.	14.858	3.309	529	500	206	1.356	310	105	126	177	
Gminy wiejskie 1.	3	3				3					
2.	2.314	358	109	3	—	112	—	8	40	86	
Razem 1.	3	2.875	—	24	462	2.347	40			2	
2.	73.410	14.318	4.006	1.089	692	4.868	1.783	1.273	232	375	
Ogółem	73.413	17.193	4.006	1.113	1.154	7.215	1.823	1.273	232	377	

UWAGA: ad 1) wartość zmniejszenia odsetek do roku 1941/42
ad 2) kwoty umorzone.

szczególnie zakładów pracy, oraz do ugodowego uregulowania zobowiązań wobec tych wierzycieli.

Ogólne wyniki indywidualnej akcji oddłużeniowej obrazuje następujące zestawienie (na str. 3).

Zestawienie powyższe nie obejmuje kwot umorzonych generalnie w gminach wiejskich oraz nie podaje wartości ulg wynikających z obniżenia oprocentowania na stałe. Przy uwzględnieniu tych ulg ogólna wartość ulg oddłużeniowych dla związków samorządowych Województwa Krakowskiego przekroczyłaby prawdopodobnie kwotę 20 milionów złotych.

Uderza znowu znikoma kwota zobowiązań wobec wierzycieli prywatno - prawnych umorzonych przez Komisję, co jest konsekwencją wspomnianych już nastawień Komisji oględnego traktowania wierzycieli prywatnych. Zaznaczyć jednak trzeba, że w toku akcji oddłużeniowej, wielu wierzycieli prywatno-prawnych udzieliło związkom samorządowym znacznych bonifikat wzamian za gotówkowe wyrównanie pretensji, które to bonifikaty nie mieszczą się w wyżej wymienionych kwotach umorzeń, gdyż te obejmują tylko kwoty umorzone decyzjami Komisji.

Analizując ulgi oddłużeniowe w zakresie zmniejszania kwot na obsługę długów należy stwierdzić, że poważniejsze zmniejszenie ciężaru obsługi długów uzyskano tylko w okresie do r. 1941 tj. w okresie czasowego zmniejszania odsetek poniżej odsetek zasadniczych, stałych, oraz odroczenia spłaty kapitału. Jest to stwierdzenie bardzo ważne, bo dowodzi, że wynikiem akcji oddłużeniowej było przede wszystkim **uporządkowanie hipotek** związków samorządowych (w najszerszym znaczeniu tego słowa), zaś **w zakresie obsługi długów** związki samorządowe zyskały tylko **czasowy oddech.**

Ze stwierdzenia tego wynikają ważkie konsekwencje a mianowicie: **związki samorządowe, które uzyskały taki czasowy oddech powinny go wykorzystać dla przygotowania się na zwiększoną obsługę po okresie karencyj, a w żadnym wypadku nie wykorzystywać ulg czasowych na zwiększenie obciążeń stałych n. p. na znaczniejsze stałe zwiększenie uposażeń.**

Obsługa długów gmin wiejskich po oddłużeniu raczej zwiększy się, gdyż gminy zbiorowe w pierwszym roku roku swojego istnienia nie spłacały wogóle większości swoich zobowiązań, które zresztą stopniowo przejmowały dopiero po b. gminach jednostkowych.

Z uwagi na znaczne kwoty umorzeń w miastach wydzielonych i duże różnice w wysokości budżetów tych miast wyniki oddłużenia w tych miastach podaje się także osobno (na str. 4).

Ze zestawienia powyższego wynika, że najgłębiej sięgnęły ulgi oddłużeniowe w mieście Nowym Sączu, zaś najmniejsze ulgi uzyskało miasto Tarnów, którego zdolność płatniczą ustalono z uwzględnieniem możliwości nie tylko obecnych lecz i przyszłych. O ile te zeskontowane w marży oddłużeniowej widoki rozwoju gminy m. Tarnów nie dopiszą, wykonalność planu obsługi długów ustalonej dla tej Gminy będzie bardzo trudna. Zaznaczyć wreszcie trzeba, że ulgi przyznane gminie m. Kraków przez Bank Gospodarstwa Krajowego, nawiązują częściowo do strat, które Gmina ta poniosła przy waloryzacji pożyczek szwajcarskich po kursie wyższym, na życzenie czynników miarodajnych. (Tab. na str. 4).

Zaznacza się, że rubryka „inni wierzyciele" obejmuje zobowiązania wobec innych związków samorządowych, spółek drogowych, wodnych i t. p.

O ile akcja oddłużeniowa naogół uporządkowała zadłużenie powiatowych związków samorządowych i miast, o tyle akcja ta tylko w małym stopniu rozwiązała zagadnienie oddłużenia gmin wiejskich. Akcja ta bowiem nie objęła zobowiązań z tytułu zaległych dodatków mieszkaniowych, zaległych wynagrodzeń pracowniczych i zobowiązań wobec drobnych dostawców, które to zobowiązania stanowią większość zobowiązań gmin wiejskich.

Zainteresowane gminy wiejskie powinny dążyć do stopniowej likwidacji tego zadłużenia m. i. przez wykorzystanie stawek podatkowych, gdzie nie są w pełni wykorzystane, przy pomocy finansowej powiatowych związków samorządowych (w formie subwencyj z art. 34 ustawy o fin. kom.) i zapomóg z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego. Wydziały Powiatowe powinny czuwać nad planowym przebiegiem tej akcji.

Prosimy o uiszczenie przedpłaty!

RÓG FRANCISZEK,
Sekretarz gm. w Dębicy.

Uwagi o rachunkowości komunalnej.

Przysłowie ludowe mówi (przysłowia są mądrością narodów): „kto spisuje i rachuje temu nigdy nie brakuje". Przysłowie to jest podobno bardzo stare. Dawniej nie lubiano wprawdzie dużo pisać, ale skrzętnie ponoć zapisywano to wszystko, co stanowiło obrót gospodarstwa.

Z historii rachunkowości dowiadujemy się, że już Babilończycy prowadzili rachunkowość. Prymitywnym sposobem (rachunkowości) znanym w dawnych czasach i w Polsce był sposób karbowania znaków na laskach przez służbę folwarczną, zwaną od tej czynności „karbownikami". W miarę, jak człowiek z prymitywnych, przechodził do coraz doskonalszych form bytowania, gdy zaczął rozwijać się handel i przemysł, zachodziła coraz to większa potrzeba prowadzenia rachunkowości. Toteż rachunkowość przechodziła mniej lub więcej powolny lecz stały okres udoskonalania, który bynajmniej nie zakończył się. Od guzów i węzełków, od karbów na laskach, przeszło się do rylcowania znaków cyfrowych w wosku, potem na papyrusie i wreszcie na dzisiejszym papierze. Formy zwykłego zapisywania przerodziły się w system. Z systemu jednego po udoskonaleniu go i przystosowaniu do różnych dziedzin życia tworzyły się inne systemy. Znane są dziś różne systemy i sposoby księgowości: pojedynczy i podwójny, niemiecki, włoski i amerykański, przebitkowy, kartotekowy i definitiv. W zależności od stosowania rachunkowości do różnych dziedzin życia wytworzyła się rachunkowość: kupiecka (handlowa), przemysłowa (fabryczna), bankowa, spółdzielcza, rolnicza, komunalna itd.

W gminach wiejskich województwa krakowskiego prowadzi się rachunkowość podwójną amerykańską.

Prawodawstwo Polskie wydało przepisy o rachunkowości i budżetowaniu związków komunalnych, zawarte w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z 13. VI. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51 z 1924 r., poz. 522) i w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 6. XII. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 71 i 72).

Przepisy powyższe nie mówią same przez się o rachunkowości, jako takiej, lecz jedynie obznajomionego z rachunkowością nauczą stosować ją w agendach związków komunalnych. To też gdybyśmy się nawet na pamięć nauczyli wszystkich paragrafów rozporządzenia jesteśmy laikami w samej rachunkowości, jeżeli nie mamy do niej specjalnego przygotowania. Stąd też wypływają trudności dla tych, którzy przystąpili do pełnienia funkcyj rachmistrzów w związkach komunalnych bez znajomości teoretycznej i praktycznej zasad rachunkowości. W tym stanie rzeczy popełniają oni niejednokrotnie błędy, zaciemniające obraz rzeczywistego stanu finansowego, dezorientują kierowników tych związków, a często i władze przełożone w rozpoznaniu faktycznego stanu. Znane są wypadki, że rachmistrz nie umie obliczyć funduszów dyspozycyjnych gminy, skutkiem czego nie wie jaką kwotę może wydać, lub narusza sumy przechodnie zwłaszcza skarbowe, narażając Skarb Państwa na straty, a siebie na kary.

Fundusze dyspozycyjne ustala się w ten sposób, że oblicza się saldo rachunku kasy, dodaje się do niego saldo rachunku instytucji finansowych, od sumy tej odejmuje się saldo rach. sum przechodnich, oraz saldo rach. deponentów, pomniejszone o saldo rach. depozytów walorowych. Mogą tu wchodzić również inne rachunki — o ile są prowadzone. Na ustalenie sum do dyspozycji nie ma żadnego wpływu stan rachunków dochodów i wydatków budżetowych, dłużników i wierzycieli, zaliczek budżetowych i innych rachunków pozabudżetowych.

Najgorzej jest niejednokrotnie z księgowaniem wydatków i dochodów budżetowych i sporządzaniem sprawozdań z wykonania budżetu. Wadliwie sporządzone sprawozdanie kwartalne, a jeszcze więcej roczne nie ma żadnej wartości, a wzamian korzyści, jaką ma oddać — jest czynnikiem dezorientującym. Przykład: Gotówkę zł 2.000,— otrzymaną tytułem dodatków do podatków z Wydziału powiatowego zaksięgowano na dochody budżetowe. Z końcem roku Wydział powiatowy nadesłał gminie rozliczenie z kwoty 5.000 zł z czego potrącono nadesłane już poprzednio 2.000 zł, potrącono wydatki uskutecznione za gminę 1.000 zł, oraz przekazano w dalszym ciągu gotówką zł 2.000. Rachmistrz uznał mylnie Wydział powiatowy kwotą zł 5.000 (zamiast zł 3.000), skutkiem czego dochody budżetowe wykazały mylnie kwotę o 2.000 zł wyższą. Z wykonania budżetu wynikła nadwyżka, którą użyto na jakiś tam cel. Dopiero po zużyciu tej fikcyjnej nadwyżki okazało się, że księgowania były mylne i nadwyżki wcale nie było.

Dobrze prowadzona rachunkowość to poezja, nie tyle może trudna w wykonaniu, jak piękna i miła. Jakżeż bowiem miło jest otworzyć książkę dziennik główny i rzuciwszy wprawnym okiem na ostatnie jej pozycje wyczytać z nich cały stan finansowy instytucji.

Rachunkowość komunalna różni się jednak pod wielu względami od innej rachunkowości. Brak w niej rachunku kapitału i nieruchomości. Do obliczenia stanu majątkowego dochodzimy dwoma drogami, księgami chronologicznymi (dziennik główny) i tabelarycznymi (księga inwentarzowa, materiałowa). Czynniki stanu majątkowego zapisane w tych ostatnich księgach nie są włączone do ksiąg ogólnych i nie podlegają tak zwanej kontroli podwójnej (krzyżowej) w księgach chronologicznych, skutkiem czego można łatwo wypuścić jakiś czynnik majątkowy, a błąd sam przez się nie wyjdzie zaraz. Stworzenie rachunku np. nieruchomości jest niemożliwe, gdyż rachunkiem przeciwstawnym do wydatków na zakup nieruchomości jest rachunek wydatków budżetowych. Przy uwzględnieniu rachunku nieruchomości, ruchomości i kapitału musiałoby się zredukować rachunki wydatków i dochodów budżetowych i te prowadzić sposobem tabelarycznym. Z dwojga trzeba wybrać jedno: albo dochody i wydatki budżetowe prowadzić w księgach tabelarycznych poza dziennikami chronologicznymi, związanymi rachunkami przeciwstawnymi, a w ich miejsce otworzyć w dzienniku głównej rachunki ruchomości, nieruchomości i majątku związku komunalnego, albo pozostać na zasadach dotychczasowych. Sprawa ta może być dyskutowana.

Budżetowanie wydatków na pokrycie niedoborów lub spłatę długów często nie jest należycie pojmowane. Spłata długów i pokrycie niedoboru to pokrewne, a tak różne od siebie pojęcia pod względem własności, jak np. diament i grafit. Można mieć dużo długów, a nie mieć wcale niedoboru lub odwrotnie. Takie zadłużenie jak np. pożyczka, z której dochód preliminujemy w budżecie, nie wpływa wcale na niedobór. W sprawozdaniach i w ankietach składanych przez gminy często aż roi się od tego rodzaju błędów. Konia z rzędem darować można temu kto odkryje tajemnicę i odgadnie co mieści się w wykazanym niedoborze, czy część nie uregulowanych zobowiązań krótkoterminowych, czy też niedobór obejmuje wszelkie inne zadłużenia bez uwzględnienia czynników stanu czynnego. § 49 Rozporządzenia o budżetowaniu zawiera definicję niedoboru. Jest nim nadwyżka wydatków nad dochodami w ciągu okresu budżetowego, nadwyżka jest wynikiem stosunku odwrotnego. Trzeba tylko skrupulatnie zaliczać dochody i wydatki budżetowe. Dochodami nie są pożyczki krótkoterminowe (na zasilenie czasowe funduszów kasowych), nie są nimi spłaty długów dokonywane przez naszych dłużników, a broń Boże nie są nimi wpływy na depozyty czy sumy przechodnie lub na instytucje finansowe. Wydatkami budżetowymi nie są spłaty długów krótkoterminowych, pożyczek krótkoterminowych, weksli, zwroty depozytów, wypłaty sum przechodnich. Do dochodów (nadzwyczajnych) zalicza się jednak pożyczki, przewidziane w budżecie, zaciągnięte na okres dłuższy niż 1 rok, na cele przewidywane z góry w planach gospodarczych, spłaty zaś tych pożyczek aż do czasu całkowitego umorzenia zalicza się do wydatków budżetowych (dział IV. spłata długów), bynajmniej zaś nie zalicza się tych spłat do wydatków na pokrycie niedoboru. Oprocentowanie zaś wszelkich pożyczek pomieszcza się w wydatkach budżetowych (dział IV. Spłata długów). Wydatek na pokrycie niedoboru księguje się memoriałowo z końcem roku, jako ostatnią pozycję. Kwotę tą należy ustalić w ten sposób: zazwyczaj tak jest, że równoważnikiem niedoboru są zobowiązania krótkoterminowe, pomniejszone o czynniki stanu czynnego na podstawie dziennika — głównej. Otóż pozycję na pokrycie niedoboru wpisujemy w księgi (wydatki budżetowe „winien“ — niedobory i nadwyżki budżetowe „ma“), conajmniej w takiej kwocie, by po jej wpisaniu wydatki budżetowe nie przewyższały dochodów budżetowych, w danym okresie budżetowym (nie można przecież pokrywać niedoboru i stwarzać tym samym nowego niedoboru), i conajmniej w takiej kwocie, na jaką upłacono faktycznie zobowiązania krótkoterminowe. Kwota wpisana w księgi na pokrycie niedoboru może być wyższa od przewidzianej w budżecie na dany okres. Przemawia za tym ta okoliczność, że w budżecie winno się przewidzieć kwotę dostateczną na całkowite pokrycie wszystkich niedoborów, a gdy tego nie uczyniono jest to błąd, który jeszcze da się naprawić sposobem wyżej omówionym pokrycia niedoboru.

Należy rozróżnić dochody zwykłe (nie zwyczajne, bo termin ten oznacza co innego), od dochodów celowych. Przykład: gmina zaciągnęła pożyczkę 10.000 zł na budowę szkoły, co zapisano — kasa przychód — dochody budżetowe „ma“, oraz w inwentarzu długów długoterminowych. Gmina w danym roku wykorzystała na budowę szkoły tylko 5.000 zł. Resztę kwoty pożyczki tj. 5.000 zł z końcem roku należy przenieść na rachunek „Funduszu Budowy Szkoły“ na co trzeba otworzyć osobny rachunek w dzienniku — głównej „Fundusze“. Pozy-

cję tą zaksięgujemy w ten sposób; rachunek wydatków budżetowych „winien“, Fundusze „ma“. — W następnym roku kwotę 5.000 zł należy przenieść z rachunku Funduszów „winien“ na rachunek dochodów budżetowych „ma“. Oczywiście, że kwota ta winna być pomieszczona w budżecie lub w budżecie dodatkowym następnego roku, fundusze bowiem stanowią cząstkę aktywów gminy i tylko organ stanowiący może nimi dysponować.

Mógłby ktoś krytykować, że ten sposób jest niewłaściwy, że kwota niewykorzystanych kredytów znajdzie miejsce w nadwyżce budżetowej. Odpowiem na to, że może zajść wypadek, iż inne wydatki budżetowe są większe od dochodów, tak iż wychodzi z końcem roku niedobór. Gdy atoli reszty niewykorzystanych kredytów w naszym przykładzie w kwocie 5.000 zł nie przeniesiemy na rachunek „Funduszów“, wówczas przy sprawozdaniu rocznym kwota ta zrównoważy nam dochody i wydatki i nie będziemy mieć „rachunkowo“ rezerwy, z której byśmy mogli dalej pokrywać wydatki na budowę szkoły w przyszłym roku.

W ten sam sposób winniśmy księgować inne kredyty celowe, jak np.: gmina zbiera przez szereg lat datki dobrowolne na budowę domu ludowego. Datki te zapisuje się na dochody budżetowe „ma“, oraz zrozchoduje się z końcem roku memoriałowo, obciążając rach. wydatków budżetowych „winien“, a uznając rach. Funduszów „ma“. Dopiero gdy zbierzemy kwotę dostateczną pomieszczamy ją w dochodach budżetowych, jako dochód z funduszów (dział I.) i w wydatkach na budowę domu ludowego. Do tego musimy jeszcze przeprowadzić odpowiednie księgowanie, to też na początku danego roku przenosimy saldo rachunku „Fundusz Budowy Domu Ludowego“, obciążając ten rachunek „winien“, a uznając rachunek dochodów budżetowych „ma“.

Wskazałem powyżej niektóre z tych usterek i niejasności, które występują w księgowaniu zaszłości, zazwyczaj przy końcu roku. Pozostaje jeszcze do omówienia sprawozdanie roczne, oraz różne usterki w księgowaniu zaszłości w ciągu roku, o czym chętnie napiszę, jeżeli tylko Szanowna Redakcja Przeglądu Samorządowego udzieli mi nadal miejsca na łamach Swego Czasopisma (najchętniej — przyp. Redakcji). Wyrażam przeto tą drogą gorącą prośbę i spodziewam się, że uczynią to i inni i zabiorą głos w sprawach obchodzących żywo nas pracowników samorządowych. Sławny filozof Maeterlinck w opisie życia pszczół powiedział, że życiem pszczół w ulu kieruje „duch ula“, który jest wynikiem wspólnej wypadkowej wszystkich indywiduów, mieszkańców tego ula. I w życiu ludzi, robotników, rzemieślników, urzędników i rządców, rządzi „duch ula“, którym jest wspólna wypadkowa wszystkich sił naszych mięśni czy mózgu, a całość tworzy się z indywidualnych poczynań i myśli i jest tym doskonalszą, im więcej jest doskonałych indywiduów i jest tym żywszą im większa liczba okazuje to życie. Kąt zapatrywania się na życie, każdego człowieka jest inny. To co dostrzega drugi nie dostrzegam ja i odwrotnie. Dlatego winniśmy zwłaszcza my pracownicy samorządowi, których praca opiera się na tak bardzo różnorodnych przepisach i wkracza w tak wiele dziedzin życia, swe spostrzeżenie publicznie i wzajemnie sobie udzielać do wiadomości. Uczynić to możemy za pośrednictwem prasy zawodowej, jaką jest Czasopismo „Przegląd Samorządowy“.

Co piszą inni.

Przegląg bibliograficzny zagadnień samorządowych

opracowany w dziale naukowo-badawczym Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego.

Współdziałanie i koordynacja pracy społecznej. Na konferencji społeczno-samorządowej w Zw. Prac. Sam. Teryt. R. P. omawiano współdziałanie samorządu gminnego i gromadzkiego z organizacjami społecznymi. W wyniku dyskusji przyjęto następującą tezę: „Współdziałanie samorządu gminnego i gromadzkiego z dobrowolnymi organizacjami społecznymi na wsi jest konieczne i przyjąć winno jak najszersze ramy. Istnieje nadmiar organizacji społecznych — liczba natomiast organizacji bliższych wsi, jak kółka rolnicze, spółdzielnie itp. jest niedostateczna. Rozbudowa organizacji rolniczych powinna być celem przy wzajemnej współpracy samorządu i organizacyj“. W dalszym ciągu konferencji omawiano rolę inspektora gminnego, jako koordynatora pracy społecznej w terenie. („Pracownik Samorządowy“ Nr. 7).

Nadzór nad gminą wiejską. Na terenie zbiorowej

gminy wiejskiej szczególnie jaskrawo występuje brak harmonii we współdziałaniu czynnika rządowego i samorządowego. Przyczyną tych tarć są najczęściej „niedomagania aparatu administracyjnego, niecelowość polityki gospodarczej i niezgodne z interesem zbiorowości użycie pieniędzy samorządowych". Zjawiska te spowodowane są najczęściej brakiem racjonalnego nadzoru nad gminą wiejską. Omawiając organizację i niedociągnięcia tego nadzoru, autor proponuje, aby: „do nadzoru nad gminami równolegle z inspektorem samorządu gminnego użyć członków wydziału powiatowego". (Samorząd" Nr. 13, W. Weber).

Problemy gospodarcze Krakowa. — Omawiając gospodarkę m. Krakowa prezydent miasta stwierdza, że Kraków, po ciężkich wysiłkach uchwycił wreszcie równowagę finansową, jednakże poziom tej równowagi jest wegetacyjnie niski, gdyż budżet miasta ustalony jest na poziomie z przed 13 lat. Intensywne prace inwestycyjne są podstawowym warunkiem rozwoju miasta. Wobec tego jednak, że z normalnego kredytu, opartego na warunkach odpowiednich dla inwestycji miejskich, w chwili obecnej Kraków nie może korzystać, a nadwyżek budżetowych, z których mógł by pokrywać koszta inwestycyj nie posiada, problem finansowania inwestycyj miejskich nie jest w obecnych warunkach możliwy do zrealizowania. Autor zwraca uwagę, że problem inwestycji w Krakowie jest specjalnie ważny wobec tego, że miasto jest ośrodkiem ruchu turystycznego. (Gazeta Polska z dnia 27. III., Dr Mieczysław Kaplicki).

Kronika.

Z Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu przy Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie.

W uzupełnieniu informacyj podanych w numerze poprzednim o posiedzeniu Komisji w dniu 31 marca 1937 r. zaznaczamy, że na posiedzeniu tym Komisja zatwierdziła plany obsługi długów dla wszystkich gmin wiejskich wymienionych w poprzednim numerze za wyjątkiem gminy Bystra-Wilkowice, co do której Komisja powzięła uchwałę, aby zalecić Powiatowemu Związkowi Samorządowemu w Białej udzielenie gminie Bystra-Wilkowice subwencji z art. 34 ustawy o fin. kom. na ulgową ugodową spłatę zobowiązań tej Gminy.

O ile chodzi o gminy miejskie, Komisja zatwierdziła plan obsługi długów miasta Kęt, natomiast postępowanie oddłużeniowe wszczęte do miasta Limanowej umorzyła, ponieważ Gmina ta uregulowała w międzyczasie swoje zobowiązania przez ulgową spłatę z zapomóg otrzymanych z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego.

Powyższe plany oddłużenia zostaną ogłoszone w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 1 maja 1937 r.

W dniu 20 kwietnia b. r. odbyło się w Warszawie posiedzenie Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu, na którym Centralna Komisja zatwierdziła następujące plany obsługi długów związków samorządowych Województwa Krakowskiego.

1) Dodatkowe plany obsługi długów dla powiatowych związków samorządowych, w Bochni, Brzesku, Chrzanowie, Gorlicach i Mielcu,

2) dodatkowe plany obsługi długów dla gmin miejskich Biała (sprostowanie), Nowy Targ, Tarnów (sprostowanie) i Żywiec.

Z wniosków przedłożonych Centralnej Komisji przez Komisję Wojewódzką a wymienionych szczegółowo w poprzednim numerze „Przeglądu Samorządowego" Centralna Komisja załatwiła pozytywnie wnioski dotyczące oddłużenia następujących gmin wiejskich:

powiatu bialskiego: Wilkowice-Bystra,

powiatu bocheńskiego: gm. Wiśnicz Nowy (przesłano C. K. O. O. dodatkowo),

powiatu brzeskiego: Okocim, Wojnicz,

powiatu gorlickiego: Glinik Mariampolski, Rzepiennik Strzyżewski,

powiatu jasielskiego: Brzostek I,

powiatu krakowskiego: Koźmice Wielkie, Piaski Wielkie, Prądnik Czerwony, Węgrzce Wielkie,

powiatu limanowskiego: Jodłownik, Limanowa Wieś, Mszana Dolna I, Skrzydlna,

powiatu mieleckiego: Borowa, Czermin, Gawłuszo-

wice, Mielec Wieś, Padew Narodowa i Tuszów Narodowy (przesłano C. K. O. O. dodatkowo),

powiatu myślenickiego: Łętownia, Myślenice Wieś, Pcim,

powiatu nowosądeckiego: Chełmiec Polski, Grybów Wieś, Kobyle Gródek, Korzenna, Muszyna, Piwniczna, Nowy Sącz wieś,

powiatu nowotarskiego: Bukowina, Jabłonka, Krościenko, Poronin, Szaflary, Szczawnica Wyżna,

powiatu ropczyckiego: Wielopole Skrzyńskie,

powiatu wadowickiego: Wadowice wieś, Zembrzyce,

powiatu żywieckiego: Cięcina, Jeleśnia, Łodygowice, Milówka, Rajcza, Zabłocie.

Pozostałe wnioski Komisja Centralna załatwiła odmownie zalecając zastosowanie generalnych ulg oddłużeniowych.

Na ogół w odniesieniu do wszystkich wniosków załatwionych przez Centralną Komisję Komisja ta umorzyła zobowiązania gmin wiejskich z tytułu zaległych podatków od gruntów oraz z tytułu pobranych a nieodprowadzonych podatków państwowych, zobowiązania wobec spółek wodnych i drogowych, zaległe udziały gmin wiejskich w kosztach utrzymania szkół w sąsiednich miastach i większość pożyczek Banku Gospodarstwa Krajowego (za wyjątkiem gm. w. Skrzydlna, gdzie zastosowano tylko 5-letnią pełną karencję, i gm. w. Brzostek I., gdzie umorzono 50 procent kapitału i zastosowano pełną 5-letnią karencję). Centralna Komisja z reguły (z małymi wyjątkami) nie orzekła ulg w stosunku do zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z tytułu zaległych składek ubezpieczeniowych, oraz do zobowiązań Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z tytułu nieodprowadzonych składek ubezpieczenia od ognia. Rozterminowanie tych należności musi zatem nastąpić na podstawie ulg generalnych zawartych w dekrecie z dnia 3. XI. 1936 r. Do innych zobowiązań P. Z. U. W. zastosowano naogół ulgi, przeważnie polegające na umorzeniu.

Łącko, (powiat Nowy Sącz) — z posiedzenia Rady Gminnej.

W dniu 25 lutego br. odbyło się pod przewodnictwem wójta Michała Ćwikowskiego posiedzenie Rady Gminnej, na której zapadły b. ważne uchwały, a mianowicie: Rada Gminna upoważniła Zarząd Gminy do poczynienia starań w kierunku założenia „Spółdzielni Zdrowia“, na wzór spółdzielni w Markowej pow. Przeworskiego.

Założenie Spółdzielni Zdrowia stanie się najskuteczniejszą bronią przeciw szerzącym się w nadmierny sposób chorobom, podniesie stan sanitarny naszych wsi i przyczyni się do wzmożenia ruchu spółdzielczego ogarniającego coraz potężniej nasze gromady.

Drugą b. ważną rzeczą, nad jaką obradowano — była sprawa założenia szkoły zawodowej rolniczej. Łącko, leżące w ośrodku kultury rolnej, sadowniczej i hodowlanej domaga się stworzenia ogniska szerzącego tę kulturę. Specjalną uwagę należy zwrócić na sadownictwo. Za lat 5—7 cała dolina Dunajca między Jazowskiem a Tylmanową pokryje się kształtnymi kwadratami drzewek owocowych — a podróżnych cieszyć będzie widokiem soczystych owoców. Ze względu właśnie na zamiłowanie tutejszych mieszkańców do sadownictwa i na odpowiednie warunki (gleba — klimat) słuszną będzie rzeczą, jeżeli czynniki kompetentne zainteresują się powyższym problemem dopomogą Zarządowi Gminnemu do zrealizowania zamierzonego dzieła, tembardziej że inicjatorzy myślą o szkole męskiej, której brakuje naszemu powiatowi.

Konsekwentnie realizując plan budowy szkół w gminie Łącko — Rada Gminna uchwaliła przystąpić do budowy dwuklasowej szkoły w Zarzeczu.

Z uznaniem należy podkreślić fakt, że gromada Zarzecze, jakkolwiek sama dość biedna, na budowę szkoły ofiarowała materiały budowlane oraz robociznę niefachową o wartości 10.425 zł. Oczywiście kapitał tkwiący w ludzkich mięśniach jest olbrzymi, ale b. często źle wykorzystany i w nieodpowiedni sposób, tak, że część kapitału marnuje się. Jeżeli jednak chodzi o wykorzystanie robocizny w Zarzeczu, to można z całą pewnością stwierdzić, że siła robocza przy zwożeniu materiałów została w całości wykorzystana. Naprawdę, zdumienie człowieka ogarniało jeżeli patrzył na ten zapał ludzi, którzy całymi siłami dążą do wybudowania szkoły. Gromada Zarzecze powinna być wzorem dla innych miejscowości, dlatego też Zarząd Gminny dołoży wszelkich starań aby szkoła w Zarzeczu mogła być jaknajwcześniej uruchomiona.

Należy zauważyć że budowa szkoły w Zarzeczu jest 4-tą z kolei budującą się szkołą na terenie gminy Łącko po wprowadzeniu gmin zbiorowych.

Sprawozdanie inspektorów samorządu gminnego złożone na Zjeździe w dniu 8 i 9 stycznia 1937 r. w Krakowie.

Powiat nowotarski, (Insp. J. Berezowski).

Powiat Nowy Targ obejmuje 2 gminy miejskie, z czego jedna Zakopane jest gminą uzdrowiskową i 18 gmin wiejskich z czego dwie jednostkowe.

Organy ustrojowe gmin wiejskich na ogół wywiązują się dodatnio ze swych obowiązków. Z komisji najbardziej czynne są: rewizyjna, szkolna, drogowa. W bieżącym miesiącu odbędzie się odprawa przewodniczących komisji rewizyjnych, gdyż okazuje się konieczność należytego ich pouczenia.

Komisje szkolne okazały się bardzo celowe, gdyż w pracach swych uwzględniają interes gminy i szkoły, w przeciwieństwie do rad szkolnych miejscowych, które mają na oku tylko interes szkoły, ujęty w ramy szablonu, nie wnikając w faktyczne potrzeby.

Komisje drogowe pracują pod kierunkiem odnośnych nadzorców drogowych, a wyniki tych prac znajdują odzwierciedlenie w statutach szarwarkowych.

Sekretarze gmin na ogół pracują dodatnio. Wynagrodzenie ich obejmuje XII—IX grupę uposażenia i 1 ryczałt 100 zł miesięcznie. Z braku kredytów cztery gminy nie posiadają stałych pomocników, tylko sezonowych w okresie nasilenia prac kancelaryjnych z wynagrodzeniem przeciętnym 50 zł miesięcznie. Dla uzupełnienia kadr pracowników gminnych powołano 2. I. 1937 r. 5 kandydatów na praktykę do gmin.

Majątku nieruchomego gminy nie posiadają. Posiadają go gromady w postaci lasów, torfowisk, budynków i drobnych parcel uprawnych. Jeśli chodzi o lasy, to większa część gromad posiada plany gospodarcze i gospodarka przeprowadzaną jest planowo i uwzględniona w budżetach odnośnych gromad.

Po likwidacji gmin jednostkowych, przejęły gminy zbiorowe niezapłacone zobowiązania w kwocie 149.874 zł, w tej kwocie zaległe dodatki mieszkaniowe wynosiły 26.350 zł. Spłata tych zobowiązań rozłożoną została na okres do 10-ciu lat, w zależności od wysokości dłużnej kwoty. W spłacie długu w znacznej mierze partycypują gromady, uchwalając na ten cel specjalne obciążenia podatkowe na zasadach podatku wyrównawczego. W okresie sprawozdawczym, spłaciły gminy zobowiązań na kwotę 32.000 zł. Należy zaznaczyć, że w zobowiązaniach wyżej przytoczonych znajduje się dług długoterminowy na kwotę 34.000 zł, jako kredyt udzielony przez T-wo Bud. Szkół Pow. na rozbudowę szkół.

Szkolnictwo powiatu, wskutek wieloletniego zaniedbania i naturalnego przyrostu dzieci wykazuje wielkie potrzeby, które w całości zrealizowane być nie mogą. Wielkim obciążeniem tego działu są dodatki mieszkaniowe nauczycielskie, wzrastające w miarę rozbudowy szkolnictwa. Problem ten gminy należycie doceniają i budują szkoły przy uwzględnieniu pomieszczenia dla nauczycieli. Potrzeby szkół obejmują 42% budżetów gmin. Gromady posiadające lasy, przychodzą w tej dziedzinie z pomocą gminom, udzielając opału dla szkół w naturze i drzewa na budowę.

W okresie sprawozdawczym wybudowano dwie szkoły, gruntownie przebudowano dwie szkoły, wykończono budowę trzech szkół, a w trakcie budowy znajdują się cztery szkoły.

Akcja oświaty poza szkolnej znalazła w gminach należyte zrozumienie i w bieżącym roku uchwalone zostały kredyty od 20—50 zł na założenie bibliotek gminnych, któreby dały mieszkańcom wiadomości najbardziej ich interesujące w dziedzinie uprawy rolnej, hodowli, pszczelarstwa i t. p.

Ludność powiatu należycie docenia sprawę dróg jako powiatu letniskowego i szarwark jest odrabianym częstokroć ponad uchwaloną normę. Pod tym względem potrzeby powiatu, jako górzystego, są znacznie większe od innych powiatów, gdyż włożona praca jest niszczoną wpływami atmosferycznymi przez spływające wody, niszcząc nieraz doszczętnie odcinki dróg. Dla wzmożenia wydajności pracy szarwarkowej, uchwaliły gminy kredyty na dróżników stałych lub sezonowych i na narzędzia pracy.

Służba zdrowia oprócz szczepień ochronnych obejmuje akuszerki, względnie dotacje na ich szkolenie we wszystkich gminach, ponadto subwencje na ośrodki zdrowia w 3-ch gminach.

Gminy sprawują opiekę społeczną otwartą, przeznaczając na ten cel w budżetach niewielkie kwoty, w wypadkach zresztą nielicznych niezbędnej potrzeby, stosowany jest w gromadach system garnuszkowy.

Gminy popierają rolnictwo przez subwencjonowanie ze swego terenu uczniów kształcących się w Pow. Wysokogórskiej Szkole rolniczej.

Służba weterynaryjna obejmuje w 4-ch gminach lekarzy weteryn., opłacanych z funduszów gminnych i gromadzkich, w reszcie gmin oglądacze bydła i mięsa.

Bezpośrednie połączenie telefoniczne posiada 16 gmin, 2 gminy przez Posterunek P. P., 7 gmin posiada areszt.

W bieżącym roku przewidziały gminy kredyt na maski gazowe, jako zapoczątkowanie akcji szkoleniowej o. p. l. b. w terenie.

Finanse gmin kształtują się na ogół zadowalająco; głównym źródłem dochodowym są dodatki do podatków i podatek wyrównawczy.

Ten ostatni jest zawsze na posiedzeniach rad gminnych przedmiotem ożywionej dyskusji, tak ze strony więcej, jak i mniej uświadomionych radnych, jako godzący bezpośrednio w ich kieszeń. Nie należałoby dziwić się temu, gdyż większość gromad świadczy podatki na spłatę długów, płatnicy za tem są podwójnie obciążani. Stan ten zmieni się po spłacie długów i wówczas działalność samorządu gminnego będzie więcej realną i widoczną.

Zamknięcie rachunków gmin za rok 1935/36 wykazało kwotę wydatków zwyczajnych 267.096.— zł w stosunku do preliminowanych zł 226.097 i kwotę dochodów zwyczajnych 271.242 zł w stosunku do preliminowanych 226.097 zł.

6 gmin zamknęło rachunki z niedoborem 45.843 zł, a 12 gmin z nadwyżką 31.388 zł.

Wysokość budżetów gmin obejmuje kwoty od 7.387 zł do 48.000 zł.

Powiat obejmuje 99 gromad. Gromady posiadające jakikolwiek majątek uchwalają budżety, które bez względu na swą wysokość przedkładane są Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzenia. W ostatnim kwartale 1936 r. wójtowie gmin z sekretarzami przeprowadzili kontrolę gospodarki gromad, przedkładając sprawozdania Wydziałowi Powiat. Pomoc gromad (nie wszystkich) w gospodarce gminnej ujawnia się przez całkowite lub częściowe wynagradzanie sołtysów, dostarczanie opału szkołom, a w dwóch wypadkach całkowite utrzymanie szkół.

Powiat żywiecki (insp. Stanisław Stawowczyk).

Obszar powiatu wynosi 115.271 ha., ludności jest według spisu z roku 1931 — 130.277. Ilość gmin wiejskich 10, miejskich 2, gromad 69.

W zeszłym roku zwracano specjalną uwagę na doszkolenie. W bieżącym roku funkcjonariusze gminni odbyli specjalne przeszkolenie w zakresie zasadniczych zagadnień gospodarczych gminy, dalsze szkolenia przewidziano w najbliższych miesiącach. Gminy wiejskie, poczynając od Cięciny, podjęły w bieżącym roku prace nad udoskonaleniem administracji i gospodarki, a reszta gmin wiejskich dokona to w ciągu roku, by wszystkie stały się wzorowymi jednostkami. Praktykanci względnie kandydaci na sekretarzy gminnych przechodzą przeszkolenie w dobrze zorganizowanych gminach i składać będą egzaminy przed komisją składającą się z inspektora samorządu gminnego i sekretarzy gmin.

Na 10 gmin wiejskich, zaledwie jedna jest silniej finansowo sytuowana, 3 gminy są deficytowe, pozostałe 6 gmin, to związki słabe finansowo. Gospodarkę budżetową zamknęło 6 gmin wiejskich, łącznym niedoborem około 5.800 zł, pozostałe 4 z nadwyżką około 10.000 zł. W roku bieżącym gospodarkę budżetową zamkną gminy wiejskie, przypuszczalnie z nadwyżką, wobec wprowadzenia dalszych oszczędności.

Bilans blisko 2-letniej pracy nowopowstałych jednostek samorządowych nie zadawalnia w całości. Należy to przypisać przeciążeniu gmin sprawami z zakresu poruczonego. Ponadto gminy nowopowstałe niemając majątku nieruchomego, posiadają na ogół słabe finanse, co za tym idzie małe możliwości gospodarcze.

W powiecie jest 101 szkół. Budowa szkół postępuje systematycznie naprzód. Bilans pracy za okres od roku 1922 wynosi 51 budynków szkolnych. Ludność buduje przeważnie szkoły ofiarną pracą, składkami, darowiznami i rzadko pożyczkami lub subwencjami. Ostatnio popiera wydatnie akcję budownictwa T-wo Pop. Bud. Szkół Publ. Brakuje jeszcze w powiecie 35 odpowiednich budynków szkolnych. Inicjatywa, względnie pobudzanie incjatywy, następnie zbiórka składek i sfinansowanie, leży w rękach inspektora sam. gm.

Mieszkańcy doceniają nietylko szkolnictwo, lecz również znaczenie dróg ze względów gospodarczych i turystycznych. Ludność mając wygodną komunikację drogową, opłaca chętnie daniny publiczne, gdy w przeciwieństwie, tam gdzie są złe drogi, ociąga się z płatnością danin. Ludność dość chętnie świadczy na rzecz gruntownej poprawy stanu dróg gminnych, natomiast świadczy niechętnie na normalne utrzymanie dróg. Na terenie powiatu sieć dróg gminnych wynosi okrągło 300 km, z czego przypada na miasto 30 km. Gminy opracowały program budowy i utrzymania dróg na okres 5-letni i przystąpiły już do jego realizowania. W bieżącym roku ustanowiono w każdej gminie wiejskiej dróżników, płatnych z ekwiwalentu drogowego, poruczając im, po uprzednim przeszkoleniu, nadzór techniczny i organizację nad robotami szarwarkowemi. Gminy utrzymują 1.500 m. b. mostów drewnianych na drogach gminnych. Nadmierna ilość mostów obciąża kosztami utrzymania zarówno gminy, jak Wydział Powiatowy. Wydział Powiatowy przewidział obsadę w roku 1937/38 jednego nadzorcy dróg gminnych. Gminy nie mają walców, a brak ich daje się dotkliwie odczuwać, albowiem walce samorządu Powiatowego nie mogą dostatecznie obsłużyć dróg gminnych.

Akcja komasacyjna postępuje szybko naprzód i objęła już kilka gromad.

Wielkie możliwości w dziedzinie podniesienia dobrobytu powiatu, ma rozwój ruchu letniskowo-turystycznego. Samorząd Powiatowy rozumiejąc to podstawowe zagadnienie Żywiecczyzny, powierzył akcję tę T-wu Przyjaciół Ziemi Żywieckiej. Towarzystwo to rozwija prace intenzywnie, w wyniku, których podniósł się w znacznym stopniu ruch letniskowy.

Gmina Sporysz:

Gmina odebrała szkoły w opłakanym stanie. Dzięki intenzywnej działalności przewodniczącego zaspokoiła wszystkie bolączki, a ponadto przystąpiła do wykończenia jednego budynku szkolnego i wybudowała w surowym stanie, przy pomocy świadczeń i ofiar mieszkańców, dwie szkoły. Gromada Międzybrodzie wybudowała dom i przeznaczyła go na cele szkolne. Gospodarkę budżetową zamknięto na rok zeszły małym niedoborem, usuniętym w bieżącym roku. Budżet na rok 1936/37 wynosi 23.628 złotych, łączne zadłużenie 7.964 zł. 69 gr.

Gmina Rajcza:

Jedna gromada przy pomocy gminy (w formie pożyczki), wybudowała szkołę piętrową i częściowo oddała ją do użytku. Gmina wykończyła częściowo szkołę w drugiej gromadzie. W szeregu szkołach przeprowadzono gruntowny remont. Poczyniono wstępne kroki dla pobudowania nowych szkół w dwóch gromadach. Budżet na rok 1936/37 — 27.266 złotych, zadłużenie łączne 22.505 zł. 56 gr. Zremontowano nawierzchnię drogi na długości 4 i ½ km.

Gmina Milówka:

Jedna gromada przy pomocy finansowej gminy t. j. pożyczki wybudowała szkołę. Budżet na rok 1936/37 — 19.804 zł., zadłużenie łącznie 11.597 zł., 82 gr.

Gmina Łodygowice:

Gmina deficytowa. Budżet na rok 1936/37 — 15.068 zł., zadłużenie łączne 11.083 zł. 89 gr. Jedna gromada wykańcza budynek gromadzki, w innej gromadzie rozpoczęto budowę szkoły, przygotowano i urealniono plan sfinansowania budowy drugiej szkoły.

Gmina Ślemień.

Wybudowano świadczeniami w naturze 7 mostów. Odrestaurowano i przywrócono do stanu używalności przytułek dla starców, dając schronienie 8 ubogim. Przygotowano plan budowy i sfinansowania dwu szkół. Oddłużono jedną gromadę, ratując budynek szkolny od sprzedaży. Budżet na rok 1936/37 13.766 zł., zadłużenie łączne 17.499 zł. 29 gr.

Gmina Stryszawa:

Wybudowano, a raczej zremontowano nawierzchnię drogi na długości 4 klm., zbudowano szarwarkiem 4 mosty. Wykończono 4 budynki szkolne. Przeprowadzono gruntowny remont 3 szkół. Jedna gromada własnym kosztem i świadczeniami, oraz darowizną, wybudowała piętrową szkołę. Przygotowano plan budowy 4-ch szkół. Budżet na rok 1936/37 — 23.627 zł., zadłużenie łączne 12.626 zł. 75 gr.

Gmina Jeleśnia:

Wybudowano przy pomocy świadczeń i darowizny mieszkańców jednej gromady szkołę piętrową i oddano ją częściowo do użytku. Zremontowano nawierzchnię drogi na długości 3 klm. Wybudowano i oddano do użytku basen kąpielowy. Przygotowano plan budowy 2-ch szkół. Budżet na rok 1936/37 24.852 zł., zadłużenie łączne 18.470 zł. 93 gr.

Gmina Zabłocie:

Wybudowano most żel. bet., przebudowano i oddano do użytku 4 i ½ klm. dróg gminnych. Wybudowano jedną szkołę, wykończono częściowo 3 szkoły, przygotowano i urealniono plan budowy względnie rozbudowy 3 szkół. Budżet na rok 1936/37 42.465 zł., zadłużenie łączne 57.108 zł. 30 gr.

Gmina Cięcina:

Wybudowano 4 klm. nowej nawierzchni drogi, również rozszerzono inną drogę. Pobudowano szereg udogodnień dla letników. Przygotowano plan budowy jednej więcej klasowej szkoły. Budżet na rok 1936/37 24.180 zł., zadłużenie łączne 103.287 zł. 81 gr.

Gmina Gilowice:

Gmina deficytowa. Wykończono 2 szkoły. Przeprowadzono gruntowny remont 2-ch szkół. Wdrożono kroki dla pobudowania jednej szkoły. Wybudowano 1 ½ klm drogi. Budżet na rok 1936/37 12.664 zł., zadłużenie łączne 15.812 zł. 77 gr.

Gmina miejska Sucha:

Budżet na rok 1936/37 — 62.618 zł., zadłużenia niema. Zarząd Miejski w granicach szczupłych funduszów przeprowadził dość poważne prace około gospodarczego i estetycznego wyglądu miasta. Założył wytwórnię płyt chodnikowych (1 sztuka od 43 do 45 groszy) oddając corocznie odpowiednie chodniki do użytku publicznego. Przygotowano plan budowy nowej szkoły.

Gmina miejska Żywiec:

Zarząd Miejski oddłużył miasto. Podniósł dalej estetyczny wygląd miasta, podobnie wykonuje opiekę społeczną ze zrozumieniem koniecznych potrzeb miejscowych. Wybrukowano szereg ulic. Wdrożono kroki dla pobudowania domu ubogich i szkoły. Budżet na rok 1936/37 — 253.225 zł., zadłużenie łączne złotych 1,590.688 zł. 49 gr.

P o r u c z o n y z a k r e s d z i a ł a n i a.

Gminy przeciążone sprawami karno-administracyjnemi. Ewidencja ruchu ludności wobec złego założenia, nie przedstawia wartości, w bieżącym roku przystępują gminy do jej uzupełnienia przy pomocy płatników podatku wojskowego. Nie wszystkie gminy posiadają odpowiednie areszta, na czem cierpi bezpieczeństwo, ponadto gminy nie mają środków na wyżywienie aresztantów. Sądy Grodzkie obciążają gminy obowiązkiem dostawiania osób do Sądu.

Korespondencje w sprawach cywilnych Sądy Grodzkie doręczają za pośrednictwem poczty, a karne, których doręczenie jest bezpłatne, przekazują gminom. Sądy nie wypłacają regularnie należności za doręczenia. Organa egzekucyjne żądają bezpłatnej asysty przy egzekucjach, co ujemnie odbija się na terminowym załatwieniu spraw. Gminy są przeciążone doręczeniami, wreszcie uciążliwą jest egzekucja kar sądowych.

Reasumując zagadnienia poruczonego zakresu należy stwierdzić, że zakres ten absorbuje tak dalece działalność personelu i wójta, iż na prace samorządowe w ścisłym znaczeniu nie pozostaje wiele czasu.

Przegląd ustaw, rozporządzeń, zarządzeń, okólników i wyroków N. T. A.

O zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin.

W Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 131, została ogłoszona ustawa z dnia 16. III. 1937 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin. Między innymi ustawa postanawia, że Minister Rolnictwa i Ref. Rolnych może przyznać według swego uznania zapomogę tym właścicielom roślin i właścicielom gruntów lub ich faktycznym posiadaczom, którzy wskutek stosowania przepisów tego rozporządzenia ponieśli dotkliwe straty gospodarcze, przyczyniając się przez to do opanowania choroby roślin lub wytępienia szkodników roślin, dokonywanych w interesie publicznym.

O ochronie rynku pracy.

W Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 148, zostało ogłoszone obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 marca 1937 r. w sprawie jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy.

Zmiana rozporządzenia o N. T. A.

W Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 150, została ogłoszona ustawa z dnia 24 marca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Ustawa wprowadza zmiany w sprawie postanowień dotyczących zastępstwa Pierwszego Prezesa oraz w sprawie opłat od skarg, wnoszonych do N. T. A.

Zakończenie akcji oddłużenia związków samorządowych.

W Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 151, została ogłoszona ustawa z dnia 29 marca 1937 r. o zakończeniu akcji oddłużenia związków samorządowych.

Ustawa postanawia, że kompetencje Komisji Oszczędnościowo - oddłużeniowych dla samorządu przy urzędach wojewódzkich wygasają z dniem 1 kwietnia 1937 r., z dniem 1 czerwca 1937 r. komisje te ulegną likwidacji.

O dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

W Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 171, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 lutego 1937 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych. Rozporządzenie zawiera przepisy ogólne dotyczące wyrobu mąki i wyrobów mącznych, przepisy szczegółowe dotyczące wytwórni mąki oraz jej przewozu i sprzedaży, wytwórni wyrobów mącznych, przewozu i sprzedaży wyrobów mącznych.

O Komunalnych Kasach Oszczędności.

W Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 173, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dn. 16 marca 1937 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności.

Rozporządzenie to zostało wydane w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. o K. K. O. Na wstępie zawiera ono przepisy ogólne dotyczące osobowości prawnej kas, zakładania kas przez 2 lub więcej związki samorządowe, nazwy kas, pieczęcie — następnie zawiera szczegółowe postanowienia o organizacji Kas, założeniu kasy, zakresie działania, przyjmowaniu wkładów oszczędnościowych, rachunkowości, likwidacji kasy, nadzorze państwowym. Kasy w myśl tego rozporządzenia są obowiązane uzgodnić statuty z rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 r.

do dnia 1 lipca b. r. i przesłać do związku K. K. O. do zatwierdzenia.

W ciągu dwóch miesięcy od daty zatwierdzenia statutów kasy winny zorganizować i dostosować skład organów kasy do obowiązujących przepisów.

Komitety Ochrony Przyrody.

W Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 195, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 25 lutego 1937 r. o Komitetach Ochrony Przyrody. Rozporządzenie ustanawia Komitety Ochrony Przyrody w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie. Terenem działalności Komitetu Ochrony Przyrody w Krakowie jest obszar województw krakowskiego, kieleckiego i śląskiego.

O uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi.

W Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 197, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 r. o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi.

Zaliczanie na poczet należności podatkowych skryptów dłużnych Skarbu Państwa.

W Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 198, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 r. w sprawie zaliczania na poczet należności podatkowych skryptów dłużnych Skarbu Państwa.

Płatność nadzwyczajnej daniny majątkowej.

W Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 200, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 16 stycznia 1937 r. o obliczeniu i poborze nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej. W r. 1937 Rozporządzenie postanawia, że kwoty nadzwyczajnej daniny majątkowej obliczone na 1937 rok płatne są jednorazowo w terminie do dnia 30 listopada 1937 r.

O konwersji i zamianie papierów emisyjnych.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 207, została ogłoszona ustawa z dnia 7 kwietnia 1937 r. o konwersji i zamianie papierów emisyjnych państwowych, samorządowych i gwarantowanych przez Skarb Państwa, wypuszczonych w walutach obcych.

O przemiale pszenicy i żyta.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 212, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 8 kwietnia 1937 r. o przemiale pszenicy i żyta.

W myśl tego rozporządzenia przemiał pszenicy jest dozwolony na mąkę 65% jako gatunku najwyższego, oraz na mąkę gatunków niższych, przemiał żyta jest dozwolony na mąkę 70% jako gatunku najwyższego, i na mąkę gatunków niższych.

O budowie dróg bitych.

W Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 7, poz. 53, został zamieszczony okólnik Nr. 17 Ministerstwa Spraw Wewn. z dnia 15 marca 1937 r. Nr. SG. 94-52-4 o budowie dróg bitych, łączących siedziby urzędów gminnych z traktami bitymi. Ministerstwo wzywa w tym okólniku, by w programie prac drogowych na rok 1937/38 uwzględniona była w pierwszym rzędzie budowa i konserwacja dróg o trwałej nawierzchni, łączących siedziby urzędów gminnych z traktami bitymi, oraz aby z budową i utrzymaniem dróg, gdzie to tylko możliwe, wiązana była zawsze akcja oczyszczania pól z kamienia narzutowego.

Udzielanie przez gminy pomocy organom Straży Granicznej.

W Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 7, poz. 55, zostało zamieszczone pismo okólne z dnia 10 marca 1937 r. Nr. SS. 55-56-5, w sprawie udzielania przez gminy pomocy organom Straży Granicznej. Okólnik zwraca uwagę na obowiązujące w tej sprawie przepisy oraz wyjaśnia do jakich czynności gminy są zobowiązane.

O podatku wyrównawczym.

W Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 8, poz. 62, został ogłoszony okólnik Nr. 20 z dnia 26 marca 1937 r. Nr. SF. 1-10-5, o podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Okólnik ten omawia ustawę z dnia 27 lutego 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 104), o samoistnym podatku wyrównawczym. Jako załącznik do okólnika został ogłoszony wzór statutu o samoistnym podatku wyrównawczym.

Pobór podatku gruntowego.

Ministerstwo Skarbu zorganizowało tytułem próby w terminie płatności I raty podatku gruntowego pobór tego podatku przez delegowanych na miejsce urzędników skarbowych w specjalnych punktach poboru, położonych na terenie poszczególnych gmin. Wynik tej próby okazał się dodatni z uwagi na co Ministerstwo zamierza i II ratę ściągnąć w tej formie. W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewn. w okólniku Nr. 22 z dnia 12 kwietnia 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 9) zaleciło Starostom poprzeć tę akcję.

O świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne.

W Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 8 zostały ogłoszone rozporządzenia Wojewody Krakowskiego w sprawie wykonania ustawy o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne w powiecie bialskim, brzeskim, krakowskim, limanowskim, nowotarskim, tarnowskim, żywieckim.

Tępienie nornic.

W Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 8 zostało ogłoszone Zarządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 15 marca 1937 r. w sprawie przymusowego tępienia nornic na terenie powiatów nowosądeckiego i krakowskiego.

Kto może być pociągany do świadczeń w naturze.

N. T. A. w wyroku z dnia 11 grudnia 1936 r. L. rej. 126/34 (Nr. 1259 S w zbiorze wyroków) orzekł, że w myśl art. 30 ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych poz. 32/21 Dz. Ust., w brzmieniu, nadanym mu ustawą z dnia 25. III. 1933 r., poz. 276 Dz. Ust., do świadczeń drogowych w naturze mogą być pociągani wszyscy opłacający w danej gminie podatki bezpośrednie, bez względu na miejsce zamieszkania, mimo, że osnowa art. 29 ustawy z roku 1920 nie uległa zmianie.

Postępowanie władzy przy rozstrzyganiu protestów przeciwko wyborom.

N. T. A. w wyroku z dnia 22 lutego 1937 roku L. Rej. 4959/34 orzekł, że a) decyzja starosty, rozstrzygająca protest przeciwko wyborom gminnym winna być oparta na wynikach należycie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego,

b) że przepisy prawa o postępowaniu administracyjnym, poz. 341/28 Dz. U., mają zastosowanie przy rozstrzyganiu protestów przeciwko wyborom gminnym.

N. T. A. w wyroku z dnia 15 lutego 1937 roku L. Rej. 4342/34 orzekł, że decyzja Starosty, rozstrzygająca protest przeciwko wyborom gminnym, winna zgodnie z art. 75 i 78 prawa o postępowaniu administracyjnym, poz. 341/28 Dz. U. rozstrzygać wszystkie istotne wnioski protestu i zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie.

Usiłowanie przekupstwa przy wyborach gminnych.

N. T. A. w wyroku z dnia 15 lutego 1937 roku L. Rej. 4387/34 orzekł, że usiłowanie przekupstwa wyborców przy wyborach do Zarządu gminy nie stanowi samo przez się dostatecznego powodu do unieważnienia wyborów.

D.

Poradnictwo samorządowe.

Zarząd gm. T. zapytuje:

Czy sekretarzowi gminy, a mężowi nauczycielki, pobierającej dodatek mieszkaniowy z funduszów gminy, przysługuje prawo pobierania dodatku mieszkaniowego?

Odpowiedź:

Sprawę mieszkań w naturze, ewentualnie ekwiwalentu pieniężnego dla sekretarzy gminnych reguluje § 12 Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 30. XII. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073), którego moc obowiązująca została rozciągnięta na obszar województwa krakowskiego postanowieniami art. 88 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Ponieważ wynikające z tego przepisu uprawnienie sekretarza nie jest ograniczone żadnymi warunkami — należy przyjąć, że sekretarz w gm. T. ma prawo do poboru dodatku mieszkaniowego bez względu na fakt pobierania dodatku mieszkaniowego przez jego żonę.

Zarząd m. w R. zapytuje:

Czy Zarząd Miejski jest uprawniony:

1) do pobierania opłat za doręczanie pism, uskuteczniane przez organa miejskie (w jakiej wysokości),

2) do ściągania przez własne organa w drodze egzekucji należności z tytułu wymierzonych, a nie wykonanych świadczeń w naturze,

3) do ściągania w drodze egzekucji przez własne organa wymierzonego, a dobrowolnie nie wpłaconego samoistnego podatku od szyldów.

Odpowiedź:

1) Sprawa opłat za doręczanie pism została obszernie omówiona w Nr. 12 „Przeglądu Samorządowego" z 1936 r. (w dziale „Poradnictwo Samorządowe"). Jeśli wyjaśnienia tam zamieszczone okażą się w konkretnym wypadku niewystarczające — to prosimy o podanie bliższych szczegółów o doręczanie jakich pism Zarządowi chodzi.

2) i 3) Ustawa z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328), w art. 1 postanawia, że do przymusowego ściągania wszelkiego rodzaju świadczeń pieniężnych, które mogą być ściągane na podstawie obowiązujących przepisów w trybie administracyjnym, właściwe są wyłącznie urzędy skarbowe.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 581), wydane na podstawie przytoczonej ustawy wyłącza niektóre rodzaje świadczeń pieniężnych z pod egzekucji urzędów skarbowych, nie wymieniając jednak wśród nich danin komunalnych.

Z przytoczonych przepisów wynika, że egzekucja należności z tytułu danin komunalnych należy do urzędów skarbowych.

D.

Wydawca: Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie. Redaktor odpowiedzialny: Mgr Józef Przetocki

Drukarnia Polska Fr. Zemanka w Krakowie, ul. Tadeusza Kościuszki 3.